

je kapacitet te površine 20 ovaca 3 mjeseca ili okruglo 10 ovaca 6 mjeseci, odnosno 60 ovaca 1 mjesec.

Provođenje ovakvih osnovnih istraživanja nije tako komplicirano, ako se polazi od pretpostavke, da se pašnjak počne iskorišćivati, kada su vrste pokazateljke dostigle optimalan razvoj. Međutim, ako se pašnjak počne iskorišćivati ranije, onda bi i sva ova istraživanja trebala izvršiti u pojedinim fazama razvoja vrsta pokazateljki.

Ovdje su iznesena samo neka važnija proučavanja, koja bi trebalo provesti u vezi s određivanjem kapaciteta kraških pašnjaka. Ona su usko povezana s mnogim drugim proučavanjima, koja se odnose na druge probleme pravilnog korišćenja i njege takvih pašnjaka. Ako se opisana proučavanja provedu samo na naprijed spomenutih 5 jedinica, odnosno nakon 1, 2, 3, 4 i 5 godine zabrane, dobit ćemo već pobliži odgovor kako djeluje dužina zabrane na popravljanje vegetacije i kapacitet kraških pašnjaka.

I ova samo neka pitanja u vezi s proučavanjem kraških pašnjaka pokazuju, da to zahtijeva ozbiljno studiranje i odgovarajući broj stručnjaka. Počeci takvog solidnog studija su u toku na području šibenskog kotara u Bukovici, gdje je omogućeno stvaranje zabrana za proučavanje, i što kod stručnjaka poljoprivredne stanice u Kninu postoji dobra volja, da surađuju i da se prihvate takvog proučavanja. Ova akcija vjerojatno će uhvatiti šire razmjere i time, što je o tome održan prvi, doduše kratak kurs za stručnjake poljoprivrednih stanica kraškog područja, organiziran inicijativom Udruženja poljoprivrednih stanica NRH.

Ing. DRAGUTIN JADANIĆ, Zagreb

Podizanje i uzgoj bresaka u vidu troškova i prihoda

Kultura bresaka iziskuje naročitu pažnju u praksi, jer je to voćka, koja ide u »elitnu« voćarsku granu. U našem radu prikazat ćemo troškove i prihode bresaka u okolici Zagreba. Terenska iskustva iskazana ovdje, baziraju se na radovima, na fakultetskom dobru Jazbina kraj Zagreba. Sva ta iskustva prakse iskalkulirana su od pojedinih događaja i složena u hektarsku površinu na temelju realnih prikaza, da mogu poslužiti kao uvid u rentabilitet bresaka i na površine.

Breskva je intenzivna voćarska kultura, koja traži mnogo brige i pažnje za svoj uzgoj. Pozitivno joj je svojstvo, što brzo dolazi u rod. S druge opet strane nedostatak joj je, što razmjerno mnogo manje živi nego druge voćke. Ako doživi svoj maksimum oko 12 godina, ispunila je očekivanje, koje se od nje traži. Iza ove starosti ona može živjeti i dalje, samo što ni život ni rodnost nisu tako sigurni kao prije. Kod bresaka uz racionalno dodavanje hraniva, važan je rez. Pojedine sorte ponašaju se različito i po izdržljivosti i po rodnosti, pa se taj

raspon rodnosti i trajalosti može i sniziti i proširiti: zavisi o mnogo faktora, koji tu odlučuju. Podneblje, klima, podloga, rez, zaštita od štetnika i bolesti, sadnja, sve to odlučuje hoće li breskva dugo živjeti i roditi. Često je od presudnog značenja, već sam početak sadnje i uzgoja. Poznato je naime, da je breskva osjetljiva na sve veće promjene, pa se ona tako i vlada.

Najprije ćemo prikazati trošak uzgoja potrebnih sadnica za podizanje 1. ha breskvika, da bismo mogli dobiti stvarni uvid u koštanje jedne sadnice breskve u našim uvjetima rada. Ako sadimo breskve 5×5 m razmaka, potrebno je na 1 ha 400 komada prvoklasnih sadnica.

U niže navedenoj tabeli prikazan je trošak prve godine uzgoja potrebnih sadnica bresaka za 1 ha breskvika. Uzeto je nešto više sjemenki bresaka za proizvod podloga, da se iz ukupne zalihe može probrati okuliran materijal za sadnju na stalno mjesto. Stratificirane i proklijale koštice posađene su na površinu od 500 m^2 na razmak $1 \times 0,40$ m — na mjestu okulirane, uzgojene jednogodišnje sadnice, izvađene i posađene na parcelu priređenu za breskvik.

Trošak prve godine bio je:	Din
1. 5 kg sjemena vinogradarskih bresaka à 50 Din	250.—
(cca 1250 kom. sjemenki)	
2. stratifikacija (sanduk i pijesak)	50.—
3. radnik 1 sat rada plus soc. osiguranje	49.—
4. oranje za sadnju koštica oko 30 cm dubine 1 i pol sati rada sprege à 120 Din	180.—
5. 1400 kg stajskog gnojiva à 2 Din	2.800.—
6. 2 sata rada dovoz i razbacivanje gnoja à 120 Din	240.—
7. 1 sat rada zaoravanje gnoja à 120 Din	120.—
8. 1 sat rada drljanje, planiranje à 120 Din	120.—
9. priprema za sadnju i sadnja 20 sati plus soc. osiguranje	675.—
10. 2 prskanje kumulusom 0,60 kg à 170 Din	102.—
11. dovoz vode za prskanje 1 sat sprege à 120 Din	120.—
12. 1 radnik prskanje i priprema sa soc. osig.	350.—
13. prskanje s fosfernom 0,060 kg à 700 Din	42.—
14. dovoz vode za prskanje 1 sat sprege à 120 Din	120.—
15. 1 radnik, priprema i prskanje sa soc. osiguranjem	350.—
16. 3 okapanje spregom 3 sata à 120 Din	360.—
17. okapanje rukom 4 radnika à 300 Din sa soc osig.	1.200.—
18. čišćenje za okulaciju, branje plemki, okulacija	
2 radnika sa soc. osiguranjem à 400 Din	800.—
2 pomoćna radnika sa soc. osig. à 300 Din	600.—
1 kg rafije za okulaciju i vezanje à 700 Din	700.—
odvezivanje okulata $\frac{1}{2}$ radnika sa soc. osig. à 300 Din	150.—
Plemke	625.—
19. 5% upravnog troška od direktnih troškova	500.—
20. 3% općih troškova od direktnih troškova	300.—
21. 5% osiguranje od direktnih troškova	500.—
22. 2 i pol % amortizacije od direktnih troškova	250.—
Ukupni trošak	11.553.—

Trošak nastavka radova iza okulacije u drugoj godini sastoji se:

	Din
Donos troška iz prve godine	11.553.—
1. zimsko prskanje 9 kg bakrene galice à 120 16½ kg vapna	1.180.—
1 sat sprege za dovoz vode à 120 Din	120.—
1 radnik sa soc. osiguranjem prskanje i priprema . . .	394.—
2. rez na štrljak i rezanje štrljaka 2 radnika sa soc. osig.	788.—
3. 20 kg nitrofoskala à 13 Din	260.—
½ sata rada donos i sipanje umj. gnoja	197.—
4. zimsko oranje 1 i pol sata sprege à 120 Din	180.—
5. zimsko kopanje 1 i pol radnik	562.50
6. 2 ljetna okapanja plugom 2 sata sprege à 120 Din . . .	240.—
2 sata pom. radnik sa soc. osiguranjem	67.50
7. 2 i pol dana rada 2 ljetna okapanja sa soc. osiguranjem	844.—
8. 2 prskanja kumulusom 1,12 kg à 170 Din	191.—
2 prskanja s fosfernom 0,114 ccm à 700 Din	79.—
4 sata sprege dovoz vode à 120 Din	480.—
4 radnika prskanje i priprema à 385 Din sa soc. osig.	1.540.—
9. 1 radnik čišćenje i plijevljenje sa soc. osig.	330.—
1 radnik vezanje i plijevljenje i odvezivanje sa soc. osiguranjem	330.—
1 radnik razno sa socijalnim osiguranjem	330.—
10. 4 radnika vađenje, trapljenje, etiketiranje sa soc. osiguranjem (1250 komada)	1.540.—
11. 5% upravni troškovi od direktnih troškova	482.—
12. 3% opći troškovi od direktnih troškova	289.—
13. 5% osiguranje od direktnih troškova	482.—
14. 2 i pol % amortizacija od direktnih troškova	241.—
Sveukupni dvogodišnji trošak 1250 sadnica	22.700.—

Prema tome u našim uvjetima rada košta nas jedna sadnica breskve dinara 18,16.—

Kad je završena rasadnička proizvodnja sadnica, t. j. uzgoj u dvije godine jednogodišnjih sadnica, presađujemo ih na površinu, koju smo prethodno priredili za sadnju. Ovdje nam je napomenuti, da se sadnja bresaka na stalno mjesto može obaviti i bez pripreme sadnica u rasadniku. U suvremenom voćarenju sade se sve više stratificirane i naklijale koštice divljih (vinogradarskih) bresaka na priređenu plohu kao podloge na stalno mjesto, gdje će se kasnije okulirati i dalje uzgajati za rod. Prednost je tog načina uzgoja pored ostalog i u tome, što se tu izbjegnu svi momenti, koji djeluju negativno na sadnice uzgojene u rasadniku prigodom vađenja kao ozljeđivanja korijena, zračenje i sušenje korijena kod prijevoza i sl. No sadnice će se uza sve to u rasadnicima i dalje uzgajati za podizanje breskvika, jer razne okolnosti traže, da se u najviše potrebnih slučajeva interesentu izda gotova sadnica. Prema izloženom, mi smo našu sadnju ispitali uzgojem u rasadniku i kao gotove sadnice pripremili za sadnju na stalno mjesto. Taj uzgoj i trošak tog uzgoja prikazat

ćemo u niže navedenoj tabeli na način, s kojim smo radili na terenu fakultetskog dobra Jazbina kraj Zagreba. Zemljište, na kojem je rad izvršen, vrlo je pogodno za uzgoj bresaka s obzirom na nadmorsku visinu cca 250 m i blizine tržišta. Položaji na svim stranama svijeta bili su blago nagnuti i dali su pozitivne rezultate u urodu. Sjeverna i istočna strana osjetljivija je na mrazove kod cvatnje. Primjenom dimljenja u slučaju potrebe spriječili smo štete od mrazova, pa je urod bio u izvjesnim varijacijama redovit u tretiranom razdoblju od 1949.—1955. g. Kvaliteta ploda varirala je po godinama, prema toploti i vlažnosti godine, a i kod velike razlike u svjetlosti, toplini i vlazi, plodovi su svake godine bili lijepi, ukusni, sposobni za tržište. Uzgajane su razne sorte. Neke su od njih bile bolje u toplim i sušnim godinama, a neke opet u vlažnijim godinama. Od sorata, koje smo u našem slučaju opažali, bile su: Elberta, I. H. Halle, Amsden, Triumpf, La France, Japanska zlatna, Mamie rose, Alton, Waterlôo, Aleksander rani, Admiral Dewy, Halle rana, Majski cvijet, Tardiva, Wadol.

Podizanje i uzgoj 1 ha bresaka, kako ćemo ga niže prikazati, iskalkuliran je prema iskustvima, koje smo primjenjivali u radu. U nižoj tabeli je prikaz podizanja i uzgoja prve godine, a u tabeli trošak uzgoja u petoj godini, kad je rod prispio u svoj normalni razvoj.

Tabela troška pripreme i sadnje 1 ha bresaka:

ručno rigolanje 1 ha breskavika na 60 cm dubine a 18 Din	180.000	Din
40 vozova stajskog gnoja a 1400 dinara	56.000	„
dovoz gnoja 8 sprega a 1200 dinara	9.600	„
8 radnika utovar i rastep sa soc. osiguranjem a 297 Din	2.376	„
2 sprege zaoravanje gnoja a 1200 Din	2.400	„
1/2 sprege drljanje, planiranje a 1.200 Din	600	„
400 kolaca 1,40 m a 10 Din (izrada u šumi)	4.000	„
2 sprege dovoz kolaca iz šume a 1200 Din	2.400	„
priprema za iskolčenje, iskolčenje 3 radnika sa soc. osig.	990	„
iskop 400 jama za sadnju 80/40 cm 8 rad. sa soc. osig.	2.376	„
2.000 kg Thomasove drozge a 10 Din	2.000	„
2.000 kg stajskog gnoja kod sadnje a 2 Din	4.000	„
dovoz gnoja 1 sprega a 1200 Din	1.200	„
gnojenje u jame 2 radnika sa soc. osig. a 297 Din . . .	594	„
400 sadnica a 18.16 Din	7.264	„
priprema za sadnju i sadnja 6 rad. sa soc. osig. a 330 Din	1.980	„
vrba za vezanje 5 kg a 25 Din	125	„
1 radnik, vezanje sa soc. osiguranjem a 330 Din . . .	330	„
1 sprega planetanje a 1200 Din	1.200	„
1 radnik kod planetanja a 297 Din sa soc. osiguranjem	297	„
grahorica za zel. gnojidbu 200 kg a 50 Din	10.000	„
priprema za sjetvu i sjetva 1/2 dana a 330 sa soc. osig.	165	„
drljanje iza sjetve 1/2 sprege a 1200 Din	600	„
3 okapanja zdjelica 15 radnika a 297 Din sa soc. osig.	4.455	„
3 prskanja 3 kg nikotina a 80 Din	240	„
3 radnika za prskanje a 330 Din sa soc. osiguranjem	990	„
2 prskanja kumulusom 0,60 kg a 170 Din	102	„

2 radnika za prskanje a 330 Din sa soc. osiguranjem	660	Din
1 sprega dovoz vode za gornje prskanje a 1200 Din	1.200	„
zaoravanje zel. gnojidbe 3 sprege a 1200 Din	3.600	„
zimsko kopanje zdjelica i oko zdjelica 15 dana a 297 Din	4.455	„
kukuruzinac 1.600 kg a 5 Din	8.000	„
dovoz kukuruzinca 1 sprega a 1200 Din	1.200	„
1 radnik dovoz kukuruzinca a 297 Din	297	„
5 radnika omatanje kukuruzincem a 297 Din	1.485	„
10 kg vrbe za vezanje kukuruzinca a 25 Din	250	„
Ukupno:	317.431	„

Gore navedeni troškovi sadnje 1 ha bresaka prikazuju stanje u uvjetima, u kojima smo radili, prema gore izloženom prikazu. Ti troškovi mogu se u nekim stavkama i mijenjati u drugim uvjetima na više ili niže, no uza sve to oni pokazuju realnost iz koje se vidi, koliko i što sve treba kod podizanja bresaka.

Tabela uzgoja 1 ha bresaka u godini iz sadnje:

zimsko prskanje 5 kg kreozana a 70 Din	350	Din
1/4 sprege dovoz vode a 1200 Din	300	„
1 radnik sa socijalnim osiguranjem a 330 Din	330	„
zimsko prskanje 7 i pol kg galice a 120 Din 15 kg vapna	6,990	„
1/4 sprege dovoz vode — 1200 Din	300	„
1 radnik sa socijalnim osiguranjem a 330 Din	330	„
odmatanje kukuruzinca 2 radnika sa soc. osig. a 297 Din	594	„
oranje 2 sprege a 1200 dinara	2.400	„
200 kg grahorice a 50 Din	10.000	„
1/2 radnika sjetva sa soc. osig a 330 Din	165	„
1/2 sprege drljanje a 1200 Din	600	„
200 kg kalijeve soli a 6.50 Din	1.300	„
200 kg superfosfata a 6.50 Din	1.300	„
200 kg ćilske salitre a 8.50 Din	1.700	„
1/4 sprege dovoz umjetnog gnoja a 1200 Din	300	„
2 radnika priprema i rasipanje umjetnog gnoja a 297 Din	594	„
15 radnika kopanje zdjelica i oko zdjelica a 297 Din . .	4.455	„
4 radnika rez bresaka a 550 Din	2.200	„
2 prskanja nikotinolom 8 kg a 80 Din	640	„
1/2 sprege dovoz vode a 1200 Din	600	„
3 radnika prskanje sa soc. osiguranjem a 330 Din . . .	990	„
2 prskanja kumulusom 2,40 kg a 170 Din	408	„
1/2 sprege dovoz vode a 1200 Din	600	„
3 radnika priprema i prskanje sa soc. osigur. a 330 Din	990	„
2 okapanja zdjelica 12 radnika a 297 Din sa soc. osig.	3.564	„
3 sprege zaoravanja zel. gnojidbe a 1200 Din	3.600	„
3 radnika sa soc. osig. a 297 Din, pomoć kod oranja .	891	„
1600 kg kukuruzinca a 5 Din	8.000	„
1 sprega dovoz a 1200 Din	1.200	„
5 radnika omatanje kukuruzincem a 297 Din s branjem vrbe	1.485	„
15 radnika zim. kopanje zdjelica i oko zdjelica a 297 Din	4.455	„
Ukupno:	55.631	„

Ako sada iskalkuliramo u petoj godini trošak uzgoja, kad je rodnost u punom toku, ovaj trošak izgledat će nešto viši, jer se trošak povećava nadnicama kod reza, prskanja, berbe. No snizuje se opet trošak omatanja u zimi u starijim godinama. Pa bi trošak uzgoja u punoj rodnosti izgledao ovako:

Tabela troškova uzgoja 1 ha bresaka u punoj rodnosti:

trošak prve godine, uzgoja bez omatanja kukuruzincem	44.946	Din
15 radnika zel. i zimski rez a 550 Din sa soc. osiguranjem	8.250	„
84 kg galice a 120 Din	10.080	Din 1 prskanje
168 kg vapna a 6 Din	1.008	„
7 radnika sa soc. osig. a 297 Din	2.079	„
1 sprega a 1200 Din	1.200	„ 14.367 „
8,40 kg kumulusa a 170 Din × 2	2.856	„ 2 prskanja
7 radnika a 297 Din × 2	4.158	„
1 sprega a 1200 Din × 2	2.400	„ 9.414 „
0,840 kg fosferna a 700 Din × 2	1.176	„ 2 prskanja
7 radnika a 297 Din × 2	4.158	„
1 sprega a 1200 Din × 2	2.400	„ 7.734 „
20 radnika berba, sortiranje, vaganje, slaganje, a 297 Din	5.940	„
6 sprega odvoz u skladište iz voćnjaka a 1200 Din	7.200	„
6 radnika kod odvoza a 297 Din	1.782	„
	Ukupno:	99.633 „

Uzmemo li da nam je trajnost breskvika uz normalne i propisne uvjete uzgoja 15 godina, dobit ćemo ovaj trošak podizanja i uzgoja 1 ha bresaka u 15 godina života.

Trošak investicija i uzgoja u prvoj godini	317.431	Din
Tri godine uzgoja do jače rodnosti	166.893	„
Jedanaest godina uzgoja u normalnoj rodnosti	1.095.287	„
Ukupni petnaestgodišnji trošak podizanja i uzgoja	1.580.287	„

Što u petnaestgodišnjem prosjeku godišnje iznosi 105.352,46 Din trošak 1 ha bresaka podizanja i uzgoja bez upravnih, općih, troškova amortizacije i troškova osiguranja. Ove indirektno troškove uračunat ćemo u trošak kod konačnog prikaza svih troškova i prihoda na 1 ha bresaka na godinu.

Na osnovu šestogodišnjeg iskustva uroda bresaka od 1949.—1955. godine naprijed navedenih sorata, vidjet ćemo niže, koliki je taj urod bio prosječno po stablu i kolike su bile cijene u tim godinama po 1 kg. Prosjek je uzet po stablu s ekonomskom namjerom bez obzira na ono, što je eventualno propalo zbog gnjiloće, ili koje druge štete. Taj je prosjek mjeran po sortama u drugim uvjetima rada može se, razumije se, mijenjati na više i niže.

Tabela uroda po 1 stablu u prosjeku i cijena za 1 kg:

Godina	Prosjeak uroda	Prosjeak uroda	Cijena za 1 kg bresaka na tržištu Din
	po stablu od 100 kom različitih sorata razne veliĉine stabala	po stablu od 50 kom razl. sorata prilikom izj. vel. krošnje	
	kg	kg	
1949.	6.50	13	21
1950.	6	12	30
1951.	7.25	12.50	44
1952.	12.25	19.50	39
1953.	29.50	39.50	51
1954.	14.50	17.50	81
Pros. 6 g.	12,66	18,33	44,33

Rodnost i robustnost stabala u pojedinim godinama bila je različita. Tako je na pr. Majski cvijet rodio uvijek slabije i imao slabiji rast, dok su stabla La Francea vrlo razvijena, ali je rodnost jako varirala u pojedinim godinama. U sunĉanim godinama je Admiral Dewy bolje rodio nego u vlažnim, i plodovi su mu bili u sunĉanim godinama ljepši, deblji i ukusniji. Alton, Triumph, Wadel rodili su redovito podjednako, imali su slabija stabla, plodovi po krupnoći su im vrlo izjednaĉeni i sl. Prema ovome, a u praksi je i inaĉe poznato, da se ovakve promjene susreću redovito, pa se ti podaci mogu uzeti kao normalno mjerilo kod našeg kalkuliranja uroda 1 ha breskvika, a da se dobije realan rezultat, kakve susretamo u praksi.

Na osnovu ovoga, ovako izgleda urod 1 ha breskvika u praksi. uzevši to po poluĉenoj cijeni 1 kg u prosjeku na trgu, dobit ćemo ovakav raĉun:

Do pete godine starosti u prosjeku po 1 stablu urod je 5 kg, dakle 400 stabala a 5 kg a 44 Din	88.000 Din.
Od 5—12 godine starosti u prosjeku po jednom stablu 25 kg × 400 × 44 Din × 7 g	3,080.000 „
Od 12—15 god. starosti u prosjeku po jednom stablu 10 kg × 400 kom × 44 Din × 3 g.	528.000 „
T. j. ukupno 84.000 kg bresaka a 44 Din u 15 godina	3,696.000 „
a to je u prosjeku po 1 ha na godinu 5.600 kg a 44 Din	246.400.— ili
po 1 stablu u prosjeku na godinu 14 kg a 44 Din	616 Din. Cijena za
1 kg uzeta je prema našem utršku u praksi, a tako su prema praksi uzete i cijene troškova i socijalnog osiguranja sa 10%, jer se u tom vremenu toliko i plaćalo. Danas su cijene troškova nešto više, a tržna cijena 1 kg bresaka nešto viša, pa će realnost kalkulacije u današnjim uvjetima biti slična kao i ranije.	
Uzmemo li sada direktni trošak u petnaest godišnjem prosjeku godišnjeg podizanja i uzgoja za 1 ha bresaka, što iznosi 105.352 Din i k tome pribrojimo godišnje indirektno troškove dobivene od direktnih troškova, oni iznose:	
5% upravna režija na direktni trošak	5.268 „
3% opći trošak na direktni trošak	3.160 „
5% osiguranje na direktni trošak	5.268 „
2 i pol % amortizacija na direktni trošak	2.634 „
5 Din trošak za 1 kg prodaje u prosjeku na urod	28.000 „
To jest ukupni trošak 1 ha u prosjeku na godinu	149.682 „

Dakle:

godišnji prihod 1 ha bresaka u petnaestgodiš. prosjeku	246.400	Din
godišnji rashod 1 ha bresaka u petnaestgodiš. prosjeku	149.682	„
godišnji čisti višak 1 ha bresaka u godišnjem prosjeku	96.718	„

Ako bi ovdje u trošak uračunali i porez na zemljište i prihod, višak bi se za toliko smanjio. No, treba napomenuti, da brižnim odabiranjem sorti kod sadnje i plantažnim ujednačenim uzgojem stabala, možemo i znatno premašiti urod, nego je ovdje iskazan, pa će, razumije se, i višak onda biti veći.

Na osnovu prednjeg možemo zaključiti, da je uzgoj bresaka rentabilna kultura, koja odbacuje godišnji višak u povoljnom omjeru u usporedbi s troškovima. Ako taj uzgoj intenziviramo suvremenijim, rentabilitet možemo poboljšati. U našim uvjetima rada postignut je urod u petnaest godišnjem prosjeku 14 kg po stablu a 44 Din, kolika je prosječna cijena prodaje kroz 6 godina, i iznosi po 1 stablu Din 616, ili na 1 m² površine godišnje 0,56 kg a 44 Din iznosi 24.64 dinara. A prosječni godišnji trošak kroz 15 godina iznosi po 1 breskvi na godinu 374,20 dinara ili na 1 m² dinara 14,97 na godinu. Ovaj prosjek dobiven je od stabala neujednačenog rasta krošnje i većeg broja sorata, koje nejednolično rode. Ako se nasad uzgoji kao plantažni ujednačeno i s manje sorata, koje su po svojim svojstvima rodnije, a položaj inače normalan za uzgoj bresaka, bit će prosjek po stablu veći i prema tome rentabilitet bolji.

Dr. MIRKO KORIC

Kakovu sam pšenicu vidio u Italiji

Na gornje pitanje ću odmah i odgovoriti: Vidio sam pšenična polja koja daju prinose od 40—80 q/ha.

Posvema je razumljivo, da su me ti, za naše pojmove, izvanredno visoki prinosi iznenadili, jer je kod nas 20 q/ha već lijepi prirod. Kad naš poljoprivrednik dobije 30 q/ha onda to smatra tako dobrim urodom, da se njime ponosi a ako postigne 40 q/ha, onda je to rekord o kome se dugo govori. Preko 50 q/ha uspjelo je dobiti samo pojedincima i to kao iznimka.

Ovi visoki prinosi pšenice ne bi iznenadili da sam na njih naišao u Danskoj, Holandiji, Engleskoj i dr. jer su to zemlje, koje su već odavna poznate po visokoj žitarskoj produkciji i u kojima povoljna vlažna klima i duga vegetacija omogućuje velike žetve. No poznato je da Italija ima prosječno kraću vegetaciju nego naši žitarski krajevi da ima djelomično i slabija tla a da klima nije mnogo povoljnija pa ipak...

Iz starije literature se razabire da je Italija bila oduvijek prehrambeno pasivna a naročito da je uvažala velike količine pšenice. Zato izgleda gotovo paradoksalno, da je tada uvažala pšenicu kad je imala polovicu mnje stanovnika a sada sama sebe prehranjuje. Oni sa ponosom ističu da su lani čak imali i znatnog viška, a jedan mi je stručnjak u šali rekao da će skoro izvažati pšenicu u Jugoslaviju. Kod toga moramo uzeti u obzir da se jede sve manje kukuruzne palente a više pšeničnog kruha.